

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

II. De Vtraqve Specie Sacramenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

Canonibus veteribus apparet vnum aliquem celebrasse Missam, à quo reliqui presbyteri & Diaconi sumserunt corpus Domini. Sic enim sonant verba Canonis Niceni, Accipiant Diaconi secundum ordinem post presbyteros, ab Episcopo vel à presbytero sacram communionem. Et Paulus de communionem iubet vt alij alios expectent, vt fiat communis participatio.

Postquam igitur Missa apud nos habet exemplum Ecclesiae, ex scriptura & patribus, confidimus improbari eam non posse, maxime cum publicae ceremoniae, magna ex parte similes vsitatis seruentur, tantum numerus Missarum est dissimilis, quem propter maximos & manifestos abusus certe moderari prodesset. Nam olim etiam in Ecclesijs frequentissimis non fiebat quotidie Missa, vt testatur historia Tripartita lib. 9. cap. 38. Rursus autem in Alexandria quarta & sexta feria scripturae leguntur, easq; doctores interpretantur, & omnia fiunt praeter solennem oblationis morem.)

I I.

DE VTRAQUE SPECIE
SACRAMENTI.

ET quoniam communis Missa apud nos celebratur, vt intelligat populus, se quoq; sanctificari sanguine Christi, & discat vtrumque usum ceremoniae, Datur laicis vtraq; pars Sacramenti in cena Domini, quia Sacramentum institutum est, non solum pro parte Ecclesiae, scilicet pro presbyteris, Sed etiam pro reliqua Ecclesia, igitur & populus vtitur Sacramento, sicut Christus instituit. Et quidem Christus inquit, Matth. 26. Bibite ex hoc omnes, vbi manifeste ait de poculo, vt omnes bibant. Et ne quis cauillari possit quod id tantum ad sacerdotes pertineat, Pauli ordinatio ad Corinthios testatur, totam Ecclesiam communiter vsam esse vtraq; parte. Hic mos diu mansit etiam in Latinis Ecclesijs, nec constat, quando aut quo autore mutatus sit. Cyprianus aliquot locis testatur populo sanguinem datum esse, Sic scribit alicubi ad Cornelium Papam: Quomodo docemus, aut prouocamus eos in confessione nominis, sanguinem suum fundere, si eis militaturis Christi sanguinem denegamus? Aut quomodo ad martyrij poculum idoneos facimus, si non eos prius ad bibendum in Ecclesia poculum Domini, iure communicationis admittimus? Et Hieronymus inquit: Sacerdotes Eucharistiae ministrant, & sanguinem Christi populis diuidunt.

Extat in Decretis canon Pontificis Gelasij, qui prohibet diuidi Sacramentum, his verbis: Comperimus autem quod quidam, sumpta tantum corporis sacri portione, à calice sacri cruoris absti-

D 5 neant,

neant, qui proculdubio, quoniam nescio qua superstitione docentur altringi, aut integra Sacramenta percipiant, aut ab integris arceantur, quia diuiso vnus eiusdemq; mysterij, sine grandi sacrilegio, non potest accidere.

In Hitoria Tripartita scriptum est, in obiurgatione Theodosij Imperatoris, quem Ambrosius noluit ad communionem admittere sine pœnitentia, propterea quod Thessalonica paucorum militum necem, qui per tumultum interfecti fuerant, nimis acerbè vltus erat, trucidaueratq; septem millia ciuium. Hic Ambrosius inquit: Quomodo his manibus suscipies sanctum Domini corpus? qua temeritate, ore tuo, poculum sanguinis preciosi percipies? &c. Constat igitur veteris Ecclesie morem fuisse, dare populo vtramq; Sacramenti partem. Tantum consuetudo non ita vetus, adimit populo alteram partem. Non disputabimus autem, quid sentendum sit de consuetudine recepta, contra auctoritatem Apostolicae scripturae, contra Canones, contra exemplum veteris Ecclesie, Intelligunt enim omnes pij, conscientias de doctrina Christiana verbum Dei consulere debere, nec approbandam esse consuetudinem contra verbum Dei. Quamquam autem consuetudo, mutauerit in latina Ecclesia veterem morem, tamen non improbat, aut prohibet. Nec vero humana auctoritas prohibere ordinationem Christi, & receptissimum vsuum veteris Ecclesie debet. Ideo nos non duximus prohibendum esse vsuum integri Sacramenti. Et in ea ceremonia, qua debet esse foedus mutuae dilectionis in Ecclesia, non volumus contra caritatem duri esse aliorum conscientijs, qui maluerunt integro Sacramento vti, neq; scruitiari ea in re vllam exercendam esse putauimus. Sed quantum possumus, vna cum ipsa ceremonia, restituimus piam doctrinam de fructu ceremonie, vt intelligat populus, quomodo Sacramentum propositum sit, ad consolandas conscientias eorum, qui agunt pœnitentiam, Hæc doctrina, inuitat pios ad vsuum ad & reuerentiam Sacramenti. Etenim non solum ceremonia mutilata fuit antea, Sed etiam neglecta præcipua doctrina de fructu. Et fortassis ceremonie mutilatio, significauit obscuratum esse Euangelium de sanguine Christi, hoc est, de beneficio mortis Christi. Nunc Dei beneficio, renouatur ac restituitur pura doctrina de fide, vna cum ceremonia.

Hunc Articulum reperimus alibi collocatum primo loco inter eos, quibus recensentur abusus mutati.

DE VTRAQUE SPECIE.

¶ Laicis datur vtraq; Species Sacramenti in cœna Domini, quia hic mos habet mandatum Domini Matth. 26. Bibite ex hoc omnes.

nes. Vbi manifeste praecipit Christus de poculo vt omnes bibant, & ne quis possit cauillari, quod hoc ad Sacerdotes tantum pertineat, Paulus ad Corinth. exemplum recitat, in quo apparet totam Ecclesiam vtraq; specie vsam esse, Et diu mansit hic mos in Ecclesia, nec constat quando aut quo autore mutatus sit. Cyprianus aliquot locis testatur populo sanguinem datum esse. Idem testatur Hieronymus, qui ait, Sacerdotes Eucharistiae ministrant, & sanguinem Christi populis diuidunt. Imo Gelasius Papa mandat, ne diuidatur Sacramentum, Dist. 2. de consecratione. Cap. comperimus. Tantum consuetudo non ita verus aliud habet. Constat autem quod consuetudo contra mandata Dei introducta, non sit probanda, vt testantur Canones, Dist. 8. Cap. veritate, cum sequentibus. Hac vero consuetudo non solum contra scripturam, sed etiam contra veteres Canones & exemplum Ecclesiae, recepta est. Quare si qui maluerunt vtraq; specie Sacramenti vti, non fuerunt cogendi, vt aliter facerent cum offensione conscientiae.

Et quia diuisio Sacramenti non conuenit cum institutione Christi, solet apud nos omitti processio, quae haecenus fieri solita est.)

III.

DE CONFESSIONE.

HVIc parti doctrinae Christianae de poenitentia, in primis magnas tenebras offuderunt Theologi & Canonistae. Idque testantur non solum ipsorum Bibliotheca, sed etiam omnium piorum conscientiarum, quae fatentur illas inextricabiles disputationes Theologorum, & traditiones infinitas de poenitentia, horribilem carnificinam conscientiarum fuisse. Nusquam enim quicquam certi docent, quomodo contingat remissio peccatorum: De fide prorsus est altissimum silentium. Imo iubent perpetuo dubitare de remissione peccatorum. Postea excruciant conscientias acerba enumeratione delictorum, Item satisfactionibus. Qualis enim Iaqueus conscientiae fuit traditio, quae praecipit omnia peccata enumerare?

Satisfactiones vero obscurauerunt beneficium Christi, quia etiam docti fingunt, per eas compensari aeternam mortem. Indocti putabant his operibus emi remissionem culpae. Quid quod plerumque fuerint cultus non mandati à Deo, *καθηλογίου* precum, inuocationes sanctorum, peregrinationes, & hoc genus alia? Ita fuit obruta ingenti aetruo inutilium ac malarum opinionum, simplex doctrina de poenitentia. Et constat multis seculis bonos desiderasse doctrinam puriorem.

Porro, praecipue opus est in Ecclesia extrare purissimam & simplicissimam de poenitentia doctrinam. Ideo huic articulo maxime studue.